

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
BÖLÜMÜ**

mm

**Prof. Dr. Mine MENGİ Adına
TÜRKOLOJİ SEMPOZYUMU (20-22 Ekim 2011)
BİLDİRİLERİ**

ADANA-2012

TÜRK HALK EDEBİYATININ
AVRUPALI TÜRKLERİN SOSYAL HAYATINA ETKİLERİ
(ALMANYA ÖRNEĞİ)

Abdulkadir İNALTEKİN
Araştırmacı- Yazar
“MUĞAM” Medeniyet Merkezi
Berlin/ ALMANYA
info@mugam.de

ÖZET: Kadim bir tarihi geçmişe ve kültür zenginliğine sahip olan Türkler, tarihin akışı içinde dünyanın farklı coğrafyalarına yayılarak bin yıllarla varlığını korumuş, en eski tarihlerde zengin kültürü ile farklı toplumları etkilemiş dünyanın en köklü kavimlerindenidir. Oba, aşiret ve beylik düzeninden gelen yönetim biçimi ile Türkler güçlü devlet yapısı, zengin kültürü ve inançlarına olan sarsılmaz sadakatleri sayesinde asırlarla dünya hâkimiyetinde söz sahibi olmayı başarmıştır. 31.10.2011 tarihi, Türklerin Almanya'ya göçünün ellinci yılıdır. 60'lı yılların başından itibaren Batı Avrupa'ya göç eden Anadolu Türkleri, elli yıl sonra Avrupa kıtasında Türk kültürünün kalıcı temellerini atmayı başarmıştır. Geçici iş gücü olarak başlayan bu süreç, günümüzde “Avrupalı Türkler” olarak Batı Avrupa'da yeni bir kültürel kimliğe dönüşmüştür. Türkler, Avrupa'da artık kalıcı unsur ve yerleşik azınlık halinde yaşamaktadır. Türkler, yaşadıkları ülkelerin vatandaşlığına geçerek ekonomi, siyaset, eğitim, bilim, spor, sanat ve daha başka alanlarda önemli güç kaynağı haline gelmiştir. Bu süreç Türklerin, Avrupa'daki geleceğinin belirlenmesi bakımından önemlidir. Giderek Avrupa sosyal hayatına girmeye başlayan Türk kültürünün korunmasında Türk Halk Edebiyatının etkisi büyük olmuştur. Tebliğin amacı, Avrupalı Türklerin sosyal hayatında Türk Halk Edebiyatının etkilerini ve Türklerin Avrupa'daki geleceğini ele almaktır.

Anahtar Kelimeler: Ana dili, Türkçe, Halk Edebiyatı, Avrupalı Türkler, Almanya

ABSTRACT: Turks, who have an ancient historic background and cultural richness, are one of the basic oldest ethnic groups of the world who inhabited in the different geographies of the world as long as the history, kept their existence for thousands of years, and influenced the different communities in the oldest history having their rich culture. With the administrative form coming from the order of nomad group, tribe, and seignory, Turks have succeeded to have been authoritative all over the world by means of the powerful structure of state, rich culture, and their strong loyalty for their belief for centuries. The date 31.10.2011 is the fiftieth year of Turks' migrating to Germany. Starting from the beginning of the 60's, the Anatolian Turks, who migrated to Western Europe, succeeded to establish the permanent foundations of Turkish Culture in the continent Europe after fifty years. This process that started as a temporary labor power have become a new cultural identity nowadays as the “European Turks” in Western

Europe. Turks live in Europe as a permanent element and settled minority at present. Turks have had the citizenship of the countries where they live, and become an important source of power in the fields of economy, politics, education, science, sport, art, and others. This process is important for Turks to determine their future in Europe. In order to keep the Turkish culture that has started to enter in the social life of Europe day by day, the effect of Turkish Folk Literature has been very great. The objective of the paper is to study the effects of Turkish Folk Literature in the social life of European Turks, and the future of Turks in the Europe.

Key Words: Native language, Turkish, Folk Literature, European Turks, Germany.

Giriş

Türk Halk Edebiyatı, alanı çok geniş bir kavramdır. Bu kavram içinde din, dil, tarih, medeniyet, örf, adet, gelenek, şifahi anane, sanat, musiki, geleneksel halk oyunları, el sanatları, mutfak kültürü ve toplumun ana kültür yapısını oluşturan öğelerin tamamı yer alır.

“Bir toplumun, bir milletin birçok özelliği, dünya görüşü, sanatsal kabiliyeti, yaşam gereksesi konuştuğu dile yansır. Türklerin tarihleri kadar da eski bir edebiyatları vardır. Yazının bilinmediği çağlarda bu edebiyat, sözlü idi.” (Azar, 2007: 120).

Bu itibarla, konuyu iki temelde ele almaya çalıştım, birincisi; halk edebiyatının, toplumun sosyal hayatına etkileri, ikincisi; Avrupa’da yaşayan Türklerin kültürel kimliği. Öncelikle konuya edebiyat kavramının tanımıyla başlamak daha doğru olacaktır.

“Kökeni üzerinde birden çok görüşün bulunduğu edeb, bir görüşe göre İslâm öncesi şiirde de görüldüğü üzere “de’b” kökünden gelen Arapça bir kelime olup genel olarak “sünnet” ve “terbiye” anlamıyla kullanılmaktaydı. Kelimenin “edb” kökünden geldiğini iddia eden görüş, manasının “davet etme” şeklinde olup “ziyafet yemeği, düğün yemeği” manasına gelen “üdbe”, “me’debe (me’dübe)” şekliyle sıkça kullanıldığını söyler.” (Çağrı, Makale: 413).

“Kökeni ne olursa olsun edeb kelimesi, yayıldığı İslâm kültürü coğrafyasında olduğu gibi dilimizde de birden çok ve zaman içinde genişleyen manalarda kullanılmıştır.” (Çağrı, Makale: 413).

Edebiyat, lügat manasının dışında kabaca özetlendiğinde, güzel yazım ve anlatım sanatı olarak da tanımlanabilir. Ancak edebiyat, toplumun kültürel kimliğinin şekillenmesinde, şifahi kültürün kuşaklar arası taşınmasında en önemli amildir. Bir toplumun kültürel zenginliği, onun edebiyat zenginliği ile orantılıdır. Edebiyat, toplumların kültürel kimliğini koruyan bir tür zırhtır. Edebiyatın tarihi, İslâm öncesi asırlara kadar dayanır. Cahiliye devrinde Arap edebiyatı, sanat olmanın çok ötesinde ilahi bir makama oturtulmuştur. Yılın belli döneminde kurulan panayırılarda düzenlenen müsabakalarda derece kazanan *“muallakalar keten bezinden yapılmış tomarlara altın suyu ile yazılıp Kâbe’nin duvarına asıldığı rivayet edilen o döneme ait en güzel edebi eserlerdir.”* (Yılmaz, Makale).

İnsanlar, o kasidelerde anlatılanları hayatlarına uygulamaya çalışırlardı. Arap kültürüne bedahet sanatı olarak yerleşen şiir ve onun erbabı olan şairler, cahiliye devrinde toplumunun en muteber kimseleriydi. Şairler, krallara ve kabile reislerine en yakın şahsiyetler olarak toplum içinde seçkin bir makamda tutulurdu. Hz. Muhammed (s.a.v.) nübüvvet vazifesine başladığında Mekke müşrikler, geçmişte peygamberlerine iman etmeyen kavimlerden farklı olarak Allah Resulünü şair, tebliğ ettiği ayetleri de şiir olarak nitelemişlerdi.

“sen bir şairsin, bize şüirden başka bir şey getirmedi...” (Et-Taberi, :463) “Sen bize gönderilen bir elçi değilsin” (Es-Savi, : 331) dediler. Kur-an, müşriklerin bu ithamını şöyle anlatır: “Ve onlar: “Mecnun (deli) bir şair için, gerçekten biz, ilâhlarımızı terk edenler mi olacağız?” diyorlar(dı).” (Kur’an, : 37/36) “O (Kur’an), elbette şerefli bir peygamberin sözüdür. O, bir şairin sözü değildir. Ne de az inanıyorsunuz! Bir kâhinin sözü de değildir. Ne kadar da az düşünüyorsunuz!” (Kur’an, : 69/40-42)

Ayetlerin meallerinden anlaşılacağı üzere, kendilerine gönderilen peygamberi reddeden cahiliye döneminin Arapları, inanç ve kültürel kimliklerini koruyan edebiyatı peygambere karşı kalkan olarak kullanmışlardır. Zira halk edebiyatı nesiller boyu toplumun inanç, kültür, örf ve adetleri ile harmanlanarak bir sonraki kuşağa aktarılmış ve bu şekilde değerler muhafaza dilmıştır.

Halk Edebiyatının Toplum Hayatına Etkileri

Yaratılışı itibariyle sürekli gelişen ve değişen insan, kitlesel veya bireysel olarak mütemediyen arayış içinde, hareket halindedir. Gelişim ve değişime katılmak isteyen toplumlar kendi sınırları içine ve dışına yaptıkları göçlerle değişimin bir parçası olurlar. Bu süreçte bazen şartların akışı içinde tabii olarak, bazen de planlı bir değişim süreci olarak yaşanır. Başka kültürlerin içinde yaşamak zorunda kalan azınlıklar, kimliklerini korumak için, içinde yaşadıkları kültürden en az etkilenmeye çalışır. Zira azınlıkların beraberinde taşıdığı kültürel değerler, onları gittiği yabancı toplumların içinde muhafaza edecektir. Bu bağlamda kültürel kimliğin korunması, yabancı kültürlerde daha da önem arz eder. Elbette zaman içinde, karşılıklı etkileşimin tabii sonucu olarak kültürler arasında geçişler, değişim ve yeni oluşumlar kaçınılmaz olur. Bu tebliğde, “Avrupalı Türkler” olarak Batı Avrupa’da yeni bir kültürel kimliğe dönüşen Anadolu Türklerinin elli yıllık göç sürecini ve halk edebiyatının onların sosyal hayatına yansımalarını Almanya örneği ile arz etmeye çalışacağım.

Avrupa ülkelerinde yaşayan Türklerin kültürel kimliklerini korumak için beslendikleri üç temel kaynaktan birisi halk edebiyatıdır. Zira halk edebiyatı, kadim tarihten beri şifahi anane yoluyla kuşaktan kuşağa taşınmış, zenginleşmiş, şekillenmiş ve günümüze ulaşmış en köklü kültür kaynağımızdır. Bugün Türkiye’nin farklı bölgelerinde geleneksel kültür zenginliği olarak yaşatılan halk edebiyatı, kültürümüzün günümüze ulaşmış en son halidir. Asırlar önce farklı nedenlere bağlı olarak yaşanan göç hareketleri, günümüzde daha çok iktisadi ve kalkınmaya bağlı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu göç hareketleri, farklı kültürlerin karşılıklı etkileşimini de beraberinde getirmiştir. 21. asrın teknoloji imkânları her alanda olduğu gibi, kültürel alanda da etkili olmuştur. Görsel, işitsel ve yazılı kitle iletişim araçları vasıtasıyla çok yönlü kültürel kaynaklara ulaşım imkânı sağlanmıştır. Elbette, karşı kültür içinde yaşamının getirdiği

artı ve eksi sonuçlar Avrupalı Türklerin sosyal hayatında yeni bir kültürel kimliği meydana getirmektedir.

Elli yıl önce Anadolu'dan Avrupa'ya giden işçi göçünün, 21. asırda yeni bir kültürel kimliğin meydana geleceği kaçınılmaz olmuştur.

Halk edebiyatının üç temel ögesi; din, dil ve kültür, asırlar boyu tabiatı keşfeden insanoğlunu çeşitli evrelerden geçirerek farklı kültürlerin oluşmasını sağlamıştır. İnsanı diğer varlıklardan ayıran bu üç temel değer, geçmişten-günümüze kuşaklar arası iletişim aracı olarak daima yön belirleyici olmuştur.

Ayrı coğrafyalardan gelmiş ve zaman zaman baskı ve zulüm altında yaşamalarına rağmen kültürlerini muhafaza etmeyi başarmış akraba topluluklarla; Trakya, Balkan, Kafkaslar ve Orta Doğu Müslümanları ile bağlarını güçlendiren Avrupalı Türkler, dini ve kültürel değerlerini yeniden harmanlayarak Avrupa'daki gelecek kuşakların temelini atmıştır.

Halk yaratıcılığının manevi gücü olan örf ve adetler, ananeler, töreler, gelenek ve görenekler, inançlar, bayramlar, dini törenler, oyunlar gibi daha pek çok halk kültürü öğeleri, her vesile ile tekrarlanarak, Avrupa'da dünyaya gelen kuşaklara aktarılmakta ve kök kimliğin korunması sağlanmaktadır.

Orta Asya'dan Anadolu'ya, Ortadoğu'dan Kafkas'lara, Balkanlar'dan Avrupa sınırlarına kadar çok geniş bir coğrafyada yaşayan akraba topluluklar zincirine, 21. yy.'da yeni bir kimlik olarak "Avrupalı Türkler" de katılacaktır. İçinde bulunduğumuz yüz yılda Balkanlar, Trakya, Kafkaslar ve Arap ülkelerinden Avrupa'ya taşınacak yeni göçler "Avrupalı Türkler" kimliğinin sentezi olacaktır. Şimdiden kurulan akrabalık ilişkileri, ortak kültür ve inanç değerleri bu süreci başlatmıştır. Avrupa'da yerleşik hayata geçen Türkler diğer akraba topluluklar için bir bakıma merkez çek kuvveti olarak varlığını göstermektedir. **Avrupalı Türkler Arasında Gelenek ve Bayramlar**

Dini bayramlar, merasimler başta olmak üzere milli bayramlar, düğünler, eğlenceler, şenlikler, halk oyunları, adetler; misafir ağırlama, komşuluk ilişkileri, yemekler ve daha yüzlerle kültür öğeleri Avrupa'da elli yıldır yaşatılmaktadır.

Adet ve geleneklerden bir örnek vermek gerekirse: Türk düğünleri yörelere göre farklılıklar göstermesine rağmen özde aynı olan kız görme, kız isteme, söz kesme, nişan, kına gecesi, gelin giydirme, kuşak bağlama, gelin çıkartma, güvey giydirme, güvey tıraşı, gelin ve güvey sağdıç, gerdek vb. başlıklar altında toplanan adetler birebir yaşatılmaktadır.

"Dünyada yaşamını sürdüren canlı varlıklar içerisinde en değerlisi olan insan ve onlardan teşekkül etmiş olan toplumun kendisine ait olan kültür kalıpları içerisinde görsel ve işitsel kültür ürünleri olarak karşımıza çıkan halk oyunları ve bu oyunların icraları, ait olduğu toplumun sosyal hayatını, kültürel zenginliğini ve bilgi birikimini yansıtmaktadır. "yeniden üretilme" ve "nakledilme" gibi aşamalardan geçerek günümüze taşınan bu sunumlar, ait olduğu sosyal çevrenin, kültürel ve iletişimsel davranış özelliklerini, eğlenme ve eğlendirme pratiklerini, sanat anlayışını yansıtan estetik sunumlar şeklini almıştır." (Güzeloğulları; Ertural, Makale)

Avrupalı Türklerin İktisadi Yükselişi

Yeni oluşan kültürel kimliğin kalıcı olmasını sağlayacak temel güç olarak iktisadi ve siyasi güce sahip olmanın da önemli olduğunun altını çizmek gerekir. Bu noktada Avrupalı Türklerin iktisadi ve siyasi gücünden de kısaca bahsetmek gerekecektir.

“Timetürk’ün” 2007’de Yaptığı Araştırmaya Göre, Almanya’daki Türk Sermaye Gücü

Almanya’daki Türk işletme sayısı	72 bin
Türk işletmelerde çalışanların sayısı	350 bin
Türk işletmelerin yıllık cirosu	36 Milyar Avro
Türk işletmelerin yıllık yatırım hacminin.	8 Milyar Avro olduğu açıklanmıştır
Almanya’daki Türk hane sayısı	858 bin
Hanelerin yıllık toplam gelirleri	175 Milyar Avro
Hanelerin yıllık toplam tüketim harcamaları.	15 Milyar Avro düzeyindedir
Aynı araştırmada 2015 ılı tahminleri ise şöyle öngörülmektedir:	
Almanya’daki Türk işletme sayısının	120 bine
Türk işletmelerde çalışan sayısının	720 bine
Türk işletmelerin yıllık cirosunun	665 Milyar Avro’ya
Türk işletmelerin yıllık yatırım hacminin beklenmektedir.	153 Milyar Euro’ya yükselmesi
2015’de Almanya’daki Türk hane sayısının	1 milyon 35 bine
Yıllık toplam gelirlerinin	22 Milyar Avro’ya
Yıllık toplam tüketim harcamalarının ulaşması beklenmektedir. “Freitag 12 Dezember 2008”	189 Milyar Avro’ya

Tablo 1. (Timetürk Web Sitesi)

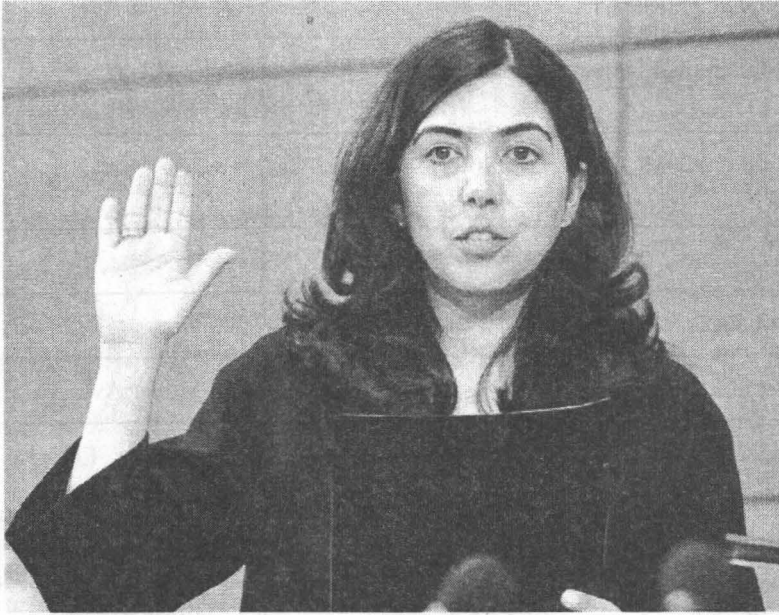
Avrupalı Türklerin Siyasi Yükselişi

18 Eylül 2011 tarihinde “Berlin Eyalet Seçimlerinde 42 Türk Yarıştı” (TRT Web Sitesi)

“Berlin eyalet seçimlerinde Türk kökenli 10 milletvekili seçildi.” (Habertürk Web Sitesi)

“Sosyal Demokrat Parti'den (SPD) Ülker Radziwill, Dilek Kolat, İlkin Özışık ve Erol Özkaraca, Yeşiller Partisi'nden Özcan Mutlu, Turgut Altuğ ve Canan Bayram, Sol Parti'den, Hakan Taş ve Evrim Baba-Eommer, Hristiyan Demokrat Birlik Partisi'den (CDU) de Emine Demirbüken-Wegner Eyalet Meclisi'ne girmeyi başaran Türk kökenli milletvekilleri oldu. Özcan Mutlu ve Evrim Baba dördüncü kez üst üste milletvekili olurken, Dilek Kolat ve Ülker Radziwillz üçüncü kez, Demirbüken ve Bayram ikinci kez meclise girdi. İlkin Özışık, Erol Özkaraca, Turgut Altuğ ve Hakan Taş ise ilk kez milletvekili olma şansını yakaladı.” (Haberler Web Sitesi)

“Almanya'nın ilk Türk kökenli Bakanı Hristiyan Demokrat Birlik Partisi CDU'dan Aygül Özkan oldu. Aşağı Saksonya Eyaleti Başbakanı Christian Wulff, Aygül Özkan'ı Sosyal İşler Bakanlığına getirdiğini açıkladı.” (CNN-Türk Web Sitesi)

Şekil 1. Aygül Özkan, Aşağı Saksonya Eyaleti Sosyal İşler Bakanı (Milliyet Web Sitesi)

Şekil 2. *Bilkay Öney, Baden Württemberg Eyaleti Uyum Bakanı (Metropol FM Web Sitesi)*

Almanya'nın ikinci Türk kökenli Bakanı „SPD'li Berlin Eyalet Milletvekili Bilkay Öney, Baden Württemberg Eyaleti Uyum Bakanlığı'na getirildi.” (Sabah Web Sitesi)

Şekil 3. Dilek Kolat, Berlin Eyaleti Çalışma, Uyum ve Kadın Bakanlığı (Berlin Web Sitesi)

“Üçüncü bakan Dilek Kolat Sosyal Demokrat Parti üyesi Dilek Kolat, Almanya’da bakanlık görevine getirilen üçüncü Türk kökenli politikacı oldu. Kolat, Berlin Eyaleti Çalışma, Uyum ve Kadın Bakanlığı’na getirildi” (DW Web Sitesi)

Şekil 4. “Bilkay Öney ve Aygül Özkan, Türkiye’ye ilk resmi ziyaret için İstanbul’da.”
(Uluslararasıhaberajansı Web Sitesi)

2008 İtibariyle Almanya’daki Tük kökenli Siyasetçiler

Görevi	Görev yeri	Sayısı	İsim
Eyalet Meclisi Milletvekili	Almanya Federal Eyalet Meclisi	25	
Federal Meclisi	Almanya Federal Meclisi	5	Lale Akgün (SPD), Ekin Deligöz, (Yeşiller), Hakkı Keskin, Sevim Dağdelen, Hüseyin Kenan Aydın, (DL)
AP Milletvekili	Avrupa Parlamentosu	3	Cem Özdemir (Yeşiller) Vural Öger (SPD) Feleknas Uca (DL)

--	--	--	--

Tablo 2. (Timetürk araştırması)

2008 itibariyle Avrupa'daki Türk Kökenli Siyasetçiler

Ülke	Görevi	Görev yeri	Sayısı	Açıklama
AVUSTURYA	Milletvekili	Federal Meclis	1	
	Meclis üyesi	Viyana Belediyesi	1	
FRANSA	Milletvekili,	Fransa İslam Konseyi Eş Başkanı	1	
	Meclis Üyesi	Belediye Meclisi	52	
HOLLANDA	Milletvekili	Eyalet Meclisinde 16	1	
	Senatör	Senato	1	
	Milletvekili	Parlamento	1	
	Milletvekili	Avrupa Parlamentosu Üyesi	1	
	Belediye Meclis Üyesi	Belediye Meclis Üyesi	180	Birçok Belediyelerde Başkan Yardımcılığı görevini yürüten siyasetçiler var.
BELÇİKA	Milletvekili	Federal Meclisinde	3	
	Meclis Üyesi	Belediye Meclisi	77	
İSVİÇRE	Milletvekili	Parlamento	1	

İSVEÇ	Milletvekili	Parlamento	3	
DANİMARKA	Milletvekili	Parlamento	1	
YUNANİSTAN	Milletvekili	Parlamento	2	
Almanya ve diğer Avrupa Devletlerindeki Türk asıllı toplam siyasetçi				326+25=351

Tablo 3. (Timetürk araştırması)

Burada bir hususa dikkatlerinizi çekmek istiyorum: Türkiye’deki seçimlerde, kendi ana dilimizi konuşan, kendi milli ve manevi değerlerimize sahip seçmenlerin oylarını almak için adayların gösterdiği büyük mücadele göz önüne alındığında, her ne kadar Alman vatandaşı olsanız, o dili iyi bilerseniz, o topluma ne kadar uyum sağlarsanız da, “yabancı” kimliğinizle Almanya’da Milletvekili seçilmenin, bakanlığa getirilmenin Türk kökenli bir siyasetçi için ne anlama geldiğini iyi okumak lazım.

2008 İtibariyle Avrupa ve Almanya’daki Eğitim ve Din Eğitimi Verileri

“Türkiye’den yurtdışına gönderilen öğretmen sayısı	1.486
Türkiye’den Almanya’ya gönderilen öğretmen sayısı	506
Yurtdışındaki Türk üniversite öğrenci sayısı	130.000
Almanya’daki Türk üniversite öğrenci sayısı	25.000
Yurtdışındaki ilköğretim-ortaöğretim öğrenci sayısı	838.000
Türkiye’den yurtdışına gönderilen din görevlisi sayısı	1.017*
Türkiye’den Almanya’ya gönderilen din görevlisi sayısı	532
Yurtdışındaki Türk dernek sayısı	3.900
Almanya’daki Türk dernek sayısı	2.500
Almanya’daki cami derneği sayısı	1.500
*(DİTİB’e bağlı olmayan din görevlileri bu sayının dışındadır!)	

Tablo 4. (Dışişleri Bakanlığı Web Sitesi)

*(DİTİB’e bağlı olmayan din görevlileri bu sayının dışındadır!)

Berlin’de İbadethaneler ve Camiler

Başkent Berlin’deki cami derneği sayısı	77
---	----

Tablo 5. (DMK Web Sitesi)

Federal Almanya’daki Türk Göçmenler (2005)

Göstergeler	Veriler
T.C. Vatandaşlarının Toplam Sayısı	1.760.000
Alman Vatandaşlığını Kazanmış Türkler	930.000
Toplam Türk Kökenli Nüfus	2.690.000
Toplam Yabancı Nüfus	8.800.000
Türklerin Toplam Yabancı Nüfus İçindeki Oranı (%)	31,0
Türklerin Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)	3,0
Toplam Türk Kökenli Hane	690.000
Ortalama Hane Büyüklüğü	3,9
Hane Başına Ortalama Aylık Net Gelir (Euro)	2.020
Hane Başına Ortalama Aylık Tasarruf (Euro)	280
Hane Başına Ortalama Aylık Tüketim Harcamaları (Euro)	1.740
Toplam Yıllık Net Hane Geliri (Milyar Euro)	16,5
Toplam Yıllık Tasarruf (Milyar Euro)	2,3
Toplam Yıllık Tüketim Harcamaları (Milyar Euro)	14,2
Türk Kökenli Girişimciler	64.600
Konut Sahibi Türk Kökenli Haneler	203.000

Tablo 6. (Şen, : Makale)

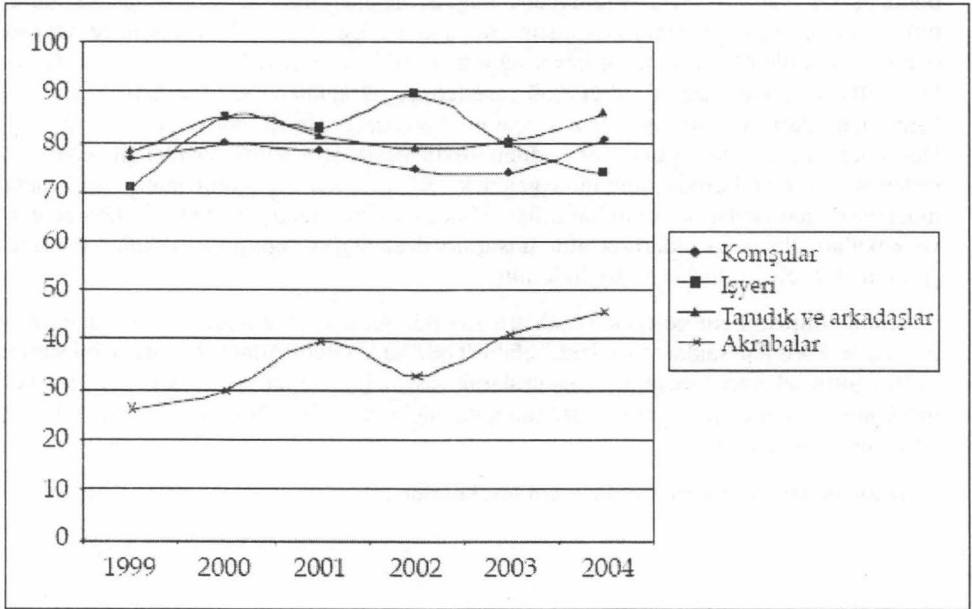
Genç Türk Göçmenlerin Organizasyonlarda Üyelikleri (%)

Üyelik	%
Alman Organizasyonlar	
Snor dernekleri	17,5
Sendika	12,8
Mesleki kuruluşlar	3,4
Kültür dernekleri	3,4
Eğitim dernekleri	2,7

Diğer dernekler	1,7
Siyasi birlikler / dernekler	0,7
Dini organizasyonlar	0,3
Türk Organizasyonlar	
Dini organizasyonlar	12,8
Kültür dernekleri	10,8
Spor dernekleri	8,4
Etnik / Ulusal birlikler	2,4
Eğitim dernekleri	2,0
Diğer dernekler	1,0
Siyasi birlikler / dernekler	0,7

Tablo 7. (Şen, : Makale)

Genç Türk Göçmenlerin Değişik Alanlarda Almanlarla İlişkileri (%)

Tablo 8. (Şen, : Makale)

Sonuç

“Tarihin pek çok döneminde çalkantılı bir hayat geçiren, bazen parlak medeniyetler kurarak büyük başarılarla imza atan Türklerin mahiyetini değiştirmeyen müşterek milli bir edebiyat geleneği vardır.” (Birol, 2007: 120).

Bu gelenek, bin yıllardan günümüze intikal etmiş şifahi halk edebiyatının bir türü olan destanlardır.

Destanlar, milletlerin hayatında yaşanmış tarihi olayların ve toplumda yaşanan büyük hadiselerin meydana getirdiği acıların, sevinçlerin, kahramanlıkların ozanlar ve âşıklar aracılığı ile sözlü yöntemle şiir olarak topluma yansıtılmasıdır.

“Destan geleneğinin yegâne icracıları ozanlardır. Bugünkü hikâyeci âşıkların yaptıklarını şaman kültürünün hâkim olduğu devirlerde ozanlar yapıyorlardı. Ozanlar, duyduğu ve bildiği kahramanlık olaylarını, zaferleri, felaketleri ve toplumu yakından ilgilendiren meseleleri derleyip nazmetmek, düzüp koşmakla mükelleftirler, bunu kopuz eşliğinde yaparlardı. Ozanların musannif olma özelliğinin yanı sıra anlatıcılık vasıfları da vardır.” (Kaya, 1994: 35).

Türk destan geleneğinin şifahi ananeye dayanması ve giderek musiki ile bütünleşerek yeni bir şekil kazanması, bugün musiki kültürümüzdeki mevcut bütün türlerin de ortaya çıkmasını sağlamıştır. Halen geleneksel musiki kültürümüzde baş eser olarak icra edilen bozlak, uzun hava, ağıtlar, ezgiler, türküler, kırık havalar, destanlar bin yılların günümüze taşıdığı şah eserlerdir. Destanlar, sadece tarihi olayları, kahramanlıkları ve sosyal hayatı içeren konularla sınırlı mevzuları içermezler. Destanlar, musiki kültüründe icra edilen sözlü eserler ve diğer sözlü halk edebiyatı türlerinin satır aralarında toplumun gelenek, örf ve adet, töre, dini inanç, aşk, tabiat mucizeleri, hayvanlar, evrenin yaratılışı, efsane, nasihat, nakış, yemek kültürü, renkler ve kokular gibi daha onlarla kültür unsurları destanların, ağıtların, türkülerin, kısaca şifahi halk edebiyatının konu başlıklarıdır.

Kültür mirasımızın gelecek kuşaklara sağlıklı şekilde aktarılabilmesi ve daha nice bin yıllar korunup saklanması için, şifahi Türk halk edebiyatının 21. asrın inkişafına uygun bilimsel veri tabanının oluşturularak, asrın ihtiyacına cevap verecek nitelikte incelenip, yorumlanması gerekir. Bunun için, edebiyat ve halk bilimci uzmanlara büyük görevler düşmektedir.

Dinleme nezaketi gösterdiğiniz için teşekkürler...

KAYNAKÇA

Ahmed es-Savi, Haşiyetü's-Savi, III/331.

Azar, B. (2007), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 17, S. 2, ss. 120, Elazığ.

_____ (2007), Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C. 17, S. 2, ss. 120, Elazığ.

Çağrı, M. “Edep”, DİA, X, ss. 413. (Lisânü'l-Arab, “edb” md.; İbn Kuteybe, ss. 162, 558).

_____ “Edep”, DİA, X, ss. 413. (Lisânü'l-Arab, “edb” md.; İbn Kuteybe, ss. 414.

Ertural Güzeloğulları N. (Arş. Gör ERTURAL, M. Serkan (Arş. Gör.) Halk Oyunları İncilerinin Otistik Bireylerin İletişimsel Gelişimine ve Sosyalleşme Sürecine Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme.

Et-Taberi, Tefsiru't-Taberi, X/463

(Kur'an : 69/40-42)

(Kur'an : 37/36)

Şen, F. (Prof. Dr.) Türkiye Araştırmalar Merkezi Vakfı, Almanya'daki Türkler – Entegrasyon veya Gettolafma.

Kaya, D. (1994), *Sivas'ta Âşıklık Geleneği ve Âşık Ruhsati*, Sivas, s.35.

Yılmaz, A. (Yrd. Doç. Dr.) “Arap Edebiyatı” Adlı Makalenin Sadeleştirilmesi, Yazar: Ord. Prof. Şerafettin Yaltkaya.

İnternet Kaynakları

<http://de.timeturk.com/Warum-Turken-fur-Deutschland-wichtig-sind-2279-haberi.html>.

<http://www.trthaber.com/haber/dunya/berlin-eyalet-secimlerinde-42-turk-yarisiyor-9493.html>

<http://www.haberturk.com/dunya/haber/670939-berlin-eyalet-secimlerinde-turk-kokenli-10-milletvekili-secildi>

<http://www.haberler.com/berlin-de-eyalet-meclisine-turk-kokenli-10-aday-3002044-haberi/>

[http://www.cnnturk.com/2010/dunya/04/19/almanya.da.ilk.turk.kokenli.bakan/572775./](http://www.cnnturk.com/2010/dunya/04/19/almanya.da.ilk.turk.kokenli.bakan/572775/)

<http://www.milliyet.com.tr/turk-bakan-ozur-diledi-sonra-koltugaoturdu/guncel/haberdetay/28.04.2010/1230710/default.htm>

<http://www.metropolfm.de/nachrichten/news/t%C3%BCrk-k%C3%B6kenli-g%C3%B6men-bakan-bilkay-%C3%B6ney-g%C3%B6revine-ba%C5%9Fad%C4%B1.html>

<http://www.sabah.de/tr/bilkay-oney-bakan-oldu.html>

<http://www.berlin.de/aktuelles/berlin/2230381-958092-integrationspreis-fuer-journalistin-und-.html>

<http://www.dw-world.de/dw/article/0,,15580583,00.html>

<http://www.uluslararasıhaberajansi.com/haber-561-Bilkay-Oney-ve-Aygul-Ozkan-Turkiyeye-ilk-resmi-ziyaret-icin-Istanbulda.html>

<http://de.timeturk.com/Warum-Turken-fur-Deutschland-wichtig-sind-2279-haberi.html>.

a.g.k.

Dışışleri Bakanlığı Web Sitesi, [http://www.mfa.gov.tr/yurt disinda-yasayan-turkler.tr.mfa](http://www.mfa.gov.tr/yurt-disinda-yasayan-turkler.tr.mfa)

DMK=Deutschsprachiger Muslimkreis e.V. Berlin, <http://www.dmk-berlin.de/toplinks/moscheen.htm>